

สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เอกสารโสตทัศนศึกษา

การสอนเสริมครั้งที่ 2
หน่วยที่ 1 - 4, 6, 7

41343

กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3 : วิธีพิจารณาความอาญา

Procedural Law III : Criminal Procedure

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนศึกษา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 43 1/2551

แผนการสอนเสริม

ครั้งที่ 2

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

หน่วยที่สอนเสริม

- หน่วยที่ 8 การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น
- หน่วยที่ 9 การพิพากษาและคำสั่ง การอุทธรณ์ ฎีกาและการบังคับคดี
- หน่วยที่ 10 พยานหลักฐานในคดีอาญา (1)
- หน่วยที่ 11 พยานหลักฐานในคดีอาญา (2)
- หน่วยที่ 14 วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงและศาลเยาวชนและครอบครัว
- หน่วยที่ 15 การว่าความในคดีอาญา

เรื่องที่สอนเสริม

1. คดีที่ศาลสั่งไต่สวนมูลฟ้อง บทบัญญัติที่นำมาใช้บังคับแก่การไต่สวนมูลฟ้อง ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง หลักทั่วไปของการพิจารณาคดีอาญา สิทธิของจำเลยในการต่อสู้คดี วิธีดำเนินการพิจารณาคดีอาญา และบทบัญญัติอื่นบางประการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดี
2. คำพิพากษาและคำสั่งในคดีอาญา การยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา การพิจารณา คำพิพากษาและคำสั่งในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาและการบังคับตามคำพิพากษา ค่าธรรมเนียม การอุทธรณ์ การเปลี่ยนโทษและการลดโทษ
3. หลักทั่วไปในการนำพยานเข้าสืบในคดีอาญา หลักเกณฑ์ในการรับฟังพยานในคดีอาญา การใช้ดุลพินิจในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในคดีอาญา และการนำสืบพยานในคดีอาญา
4. พยานบุคคล พยานเอกสารและพยานวัตถุ
5. วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงและศาลเยาวชนและครอบครัว
6. ขอบเขตของการว่าความ ผู้ว่าความในคดีอาญา กระบวนการว่าความในคดีอาญาและการซักถามพยานในคดีอาญา

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมสามารถ

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องและกระบวนการพิจารณาคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
2. วินิจฉัยปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาในศาล

กิจกรรมการสอนเสริม

1. แนะนำตัวอาจารย์สอนเสริม
2. ชี้แจงหน่วยที่จะทำการสอนเสริม
3. อธิบายเรื่องต่างๆ ที่กำหนดให้สอนเสริม
4. ซักถามนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่อธิบายไปแล้ว

แบบประเมินผลตนเองก่อนรับการสอนเสริม

ครั้งที่ 2

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

คำแนะนำ ขอให้อ่านคำถามต่อไปนี้ที่ละเอียด และเขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อความที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้อง นักศึกษามีเวลาทำแบบประเมินผลชุดนี้ 15 นาที

1. การไต่สวนมูลฟ้องของศาลมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร
 - ก. มิให้โจทก์ผู้ฟ้องคดีกลับแก้ล้างจำเลยผู้ถูกฟ้อง
 - ข. แนะนำการสืบพยานของฝ่ายโจทก์
 - ค. ให้ฟ้องของโจทก์มีความรัดกุมมากขึ้น
 - ง. เอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ
 - จ. พิสูจน์ความผิดของจำเลย

2. คดีความผิดอาญาแผ่นดินจะถอนฟ้องได้ในเวลาใด
 - ก. ก่อนคดีถึงที่สุด
 - ข. เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาแล้ว
 - ค. ก่อนศาลอุทธรณ์พิพากษา
 - ง. เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษา
 - จ. ก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

3. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงกำหนดให้ควบคุมผู้ต้องหาไว้ได้เท่าใด นับตั้งแต่จับกุมผู้ต้องหา
 - ก. สิบชั่วโมง
 - ข. สิบสองชั่วโมง
 - ค. ยี่สิบสี่ชั่วโมง
 - ง. สี่สิบแปดชั่วโมง
 - จ. เจ็ดสิบสองชั่วโมง

4. หลักเกณฑ์ในการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญา คืออะไร
 - ก. นำหลักเกณฑ์ในคดีแพ่งมาใช้โดยอนุโลม
 - ข. ศาลจะรับฟังเฉพาะประจักษ์พยานเท่านั้น
 - ค. ศาลจะรับฟังพยานหลักฐานใดๆ ก็ได้ที่น่าจะพิสูจน์ได้ว่า จำเลยผิดจริงหรือบริสุทธิ์
 - ง. ศาลจะรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยบังเอิญลงโทษจำเลยไม่ได้
 - จ. ศาลจะรับฟังเฉพาะพยานหลักฐานที่เตรียมไว้ก่อน และได้ระบุไว้ในบัญชีพยานเท่านั้น

5. ใครมีหน้าที่ในการใช้ดุลพินิจ ชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน
- ก. ศาลและพนักงานสอบสวน
 - ข. พนักงานอัยการและศาล
 - ค. พนักงานอัยการและพนักงานสอบสวน
 - ง. ศาล พนักงานอัยการและพนักงานสอบสวน
 - จ. ศาลและพนักงานสืบสวน
6. การถามพยานของผู้ที่อ้างพยานเข้ามาสืบเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงเรียกว่าอะไร
- ก. ซักถาม
 - ข. ถามนำ
 - ค. นำสืบ
 - ง. ถามคำเบิกความ
 - จ. ถามคำให้การ
7. เอกสารที่เจ้าพนักงานทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่เรียกว่าอะไร
- ก. เอกสารลับ
 - ข. เอกสารราชการ
 - ค. เอกสารสิทธิ
 - ง. เอกสารต้นฉบับ
 - จ. เอกสารเอกชน
8. ข้อใดเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา
- ก. คำสั่งให้คืนของกลางในคดีอาญา
 - ข. คำสั่งไม่รับคำฟ้อง
 - ค. คำสั่งให้แยกคำฟ้อง
 - ง. ศาลอุทธรณ์สั่งให้ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องต่อไป
 - จ. คำสั่งไม่ออกหมายจับ
9. ในกรณีที่จำเลยไม่มาฟังคำพิพากษาเนื่องจากป่วยหนัก ศาลจะดำเนินการอย่างไร
- ก. งดการอ่านคำพิพากษาได้
 - ข. เลื่อนการอ่านคำพิพากษาก่อนออกไปจนกว่าจำเลยจะมาศาล
 - ค. ส่งคำพิพากษาไปให้จำเลยโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ
 - ง. อ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลยได้ทันที
 - จ. ออกหมายจับจำเลยมาฟังคำพิพากษาต่อไป

1. คดีที่ศาลสั่งไตสวนมูลฟอง

1.1 คดีที่ราษฎรเป็นโจทก์

ศาลต้องสั่งไตสวนมูลฟองเสมอซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

- 1.1.1 จำเลยมีได้มีฐานะเป็นจำเลย
- 1.1.2 การไตสวนมูลฟองกระทำล้หลังจำเลยได้
- 1.1.3 จำเลยไม่มีสิทธินำพยานของจำเลยเข้าสืบ
- 1.1.4 บางคดีศาลไม่ต้องสั่งไตสวนมูลฟอง ได้แก่
 - 1) คดีที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องข้อหาเดียวกับราษฎร
 - 2) คดีที่ได้ความชัดเจนว่าจำเลยไม่ได้กระทำผิด

1.2 คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์

- 1.2.1 จำเลยมีฐานะเป็นจำเลย
- 1.2.2 วันไตสวนมูลฟองให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล
- 1.2.3 การไตสวนมูลฟองต้องกระทำต่อหน้าจำเลย
- 1.2.4 จำเลยมีสิทธิต่อสู้คดีของโจทก์

2. บทบัญญัติที่นำมาใช้บังคับแก่การไตสวนมูลฟอง

2.1 การนำบทบัญญัติเรื่องการสอบสวนและพิจารณามาใช้บังคับ

- 2.1.1 การพิจารณาต้องกระทำโดยเปิดเผย
- 2.1.2 การสืบพยานเพิ่มเติม
- 2.1.3 การเลื่อนคดี

2.2 การไตสวนมูลฟองในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

- 2.2.1 กรณีที่ไม่ได้มีการบันทึกปากคำพยานเด็กไว้ในชั้นสอบสวน
- 2.2.2 กรณีที่มีการบันทึกปากคำพยานเด็กไว้ในชั้นสอบสวน
- 2.2.3 กรณีไม่ได้ตัวพยานเด็กมาในชั้นไตสวนมูลฟอง
- 2.2.4 ศาลมีหน้าที่แจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กทราบนัดไตสวนมูลฟอง
- 2.2.5 การตั้งรังเกียจของพยานเด็ก

2.3 กรณีโจทก์ขาดนัดไตสวนมูลฟอง

ศาลสั่งยกฟ้องหรือศาลสั่งเลื่อนคดี

3. ผลของการไตสวนมูลฟอง

3.1 คดีมีมูล

ศาลสั่งประทับฟ้องและถือเป็นเด็ดขาด

3.2 คดีไม่มีมูล

ศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกาและมีสิทธิขอให้ศาลชั่งหรือปล่อยชั่วคราวจำเลย

โลตทัศน์ # 2.1 (ต่อ)

4. หลักทั่วไปของการพิจารณาคดีอาญา

- 4.1 ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์
- 4.2 การพิจารณาคดีต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย
- 4.3 การพิจารณาคดีต้องกระทำโดยรวดเร็วและต่อเนื่องกันไป

5. สิทธิของจำเลยในการต่อสู้คดี

- 5.1 สิทธิเกี่ยวกับพยานหลักฐาน
- 5.2 สิทธิที่จะมีทนายความมาช่วยเหลือ

6. วิธีดำเนินการพิจารณาคดีอาญา

- 6.1 ศาลถามคำให้การจำเลย
- 6.2 คำให้การจำเลย
 - 6.2.1 คำให้การรับสารภาพ
 - 1) ศาลไม่ต้องสืบพยานคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำไม่ถึงห้าปี
 - 2) ศาลต้องสืบพยานคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำห้าปีขึ้นไปหรือสถานที่หนักกว่านั้น
 - 6.2.2 คำให้การปฏิเสธ
 - 6.2.3 คำให้การอย่างอื่นๆ
- 6.3 การตรวจพยานหลักฐานและการสืบพยาน
 - 6.3.1 การตรวจพยานหลักฐาน
 - 6.3.2 การสืบพยาน
 - 6.3.3 การสืบพยานเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

7. บทบัญญัติอื่นบางประการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดี

- 7.1 การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้อง
 - 7.1.1 โจทก์เป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาลขอแก้หรือเพิ่มเติมฟ้อง
 - 7.1.2 ฟ้องที่ขอแก้หรือเพิ่มเติมฟ้องต้องเป็นฟ้องที่ขอบด้วยกฎหมายมาแต่ต้น
 - 7.1.3 ยื่นคำร้องขอแก้หรือเพิ่มเติมฟ้องก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา
 - 7.1.4 ต้องมีเหตุอันควรในการขอแก้หรือเพิ่มเติมฟ้อง
 - 7.1.5 การแก้หรือเพิ่มเติมฟ้องต้องไม่ทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี
 - 7.1.6 ศาลจะอนุญาตหรือสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้
 - 7.1.7 เมื่อศาลอนุญาตจะส่งสำเนาแก้ฟ้องหรือฟ้องเพิ่มเติมแก่จำเลย

ไต่ทศน์ # 2.1 (ต่อ)**7.2 การขอแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ**

- 7.2.1 จำเลยต้องยื่นคำร้องต่อศาล
- 7.2.2 ต้องมีเหตุอันควร
- 7.2.3 ต้องยื่นคำร้องก่อนศาลพิพากษา
- 7.2.4 คำสั่งศาล

8. โจทก์ไม่มาตามกำหนดนัด

- 8.1 สาระสำคัญของกำหนดนัด
 - 8.1.1 ความหมายของกำหนดนัด
 - 8.1.2 โจทก์ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มา
- 8.2 คำสั่งศาล
 - 8.2.1 สั่งยกฟ้อง
 - 8.2.2 สั่งเลื่อนคดี
- 8.3 การขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่
- 8.4 การฟ้องคดีใหม่

9. การถอนฟ้องและผลของการถอนฟ้อง

- 9.1 สิทธิของโจทก์ในการถอนฟ้องหรือยอมความ
 - 9.1.1 การถอนฟ้องคดีความผิดอาญาแผ่นดิน
 - 9.1.2 การถอนฟ้องหรือยอมความคดีความผิดต่อส่วนตัว
- 9.2 ผลของการถอนฟ้องหรือยอมความ
 - 9.2.1 ผลของการถอนฟ้องโดยเด็ดขาด
 - 9.2.2 ผลของการถอนฟ้องโดยไม่เด็ดขาด
 - 9.2.3 ผลของการถอนฟ้องคดีตามข้อยกเว้น ป.วิ.อ.มาตรา 36
 - 1) ผลของการถอนฟ้องในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์
 - 2) ผลของการถอนฟ้องในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์

สาระสำคัญเกี่ยวกับการพิพากษาและคำสั่ง

1. คำสั่งระหว่างพิจารณา

- 1.1 ความหมายของคำสั่งระหว่างพิจารณา
- 1.2 คำสั่งระหว่างพิจารณาในศาลอุทธรณ์
- 1.3 ที่มาของคำสั่งระหว่างพิจารณา
- 1.4 ข้อความที่ต้องมีในคำสั่งระหว่างพิจารณา
- 1.5 การห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาคำสั่งระหว่างพิจารณา

2. คำพิพากษาหรือคำสั่ง

- 2.1 กรณีที่จะต้องทำเป็นคำพิพากษา
- 2.2 กรณีที่จะต้องทำเป็นคำสั่ง
- 2.3 หลักเกณฑ์ในการพิพากษายกฟ้องหรือลงโทษจำเลย
 - 2.3.1 เหตุในการพิพากษายกฟ้อง
 - 2.3.2 เหตุในการพิพากษาลงโทษจำเลย
- 2.4 หลักเกณฑ์ในการพิพากษาหรือมีคำสั่งศาล
 - 2.4.1 ห้ามมิให้ศาลพิพากษาหรือสั่งเกินคำขอหรือที่มีได้กล่าวในฟ้อง
 - 2.4.2 ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงที่กล่าวในฟ้อง
 - 2.4.3 ข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันนั้นเป็นเพียงรายละเอียด
 - 2.4.4 ข้อเท็จจริงที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ
 - 2.4.5 โจทก์อ้างฐานความผิดหรือบทมาตรามาผิด
 - 2.4.6 ความผิดตามฟ้องรวมการกระทำหลายอย่าง แต่ละอย่างเป็นความผิดได้อยู่ในตัวเอง

3. การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

- 3.1 ศาลจะต้องอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยเปิดเผย
- 3.2 กำหนดเวลาอ่าน
- 3.3 วิธีการอ่าน
 - 3.3.1 กรณีคู่ความมาศาลพร้อมกัน
 - 3.3.2 กรณีจำเลยมาศาลแต่โจทก์ไม่มาศาล
 - 3.3.3 กรณีจำเลยไม่มาศาล
- 3.4 การปล่อยชั่วคราวระหว่างรอการอ่าน
- 3.5 ผลของการอ่าน

สาระสำคัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์หรือฎีกาและการบังคับคดี

1. หลักทั่วไปของการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา

- 1.1 ศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วอุทธรณ์หรือฎีกาได้เสมอ เว้นแต่มีกฎหมายห้าม
- 1.2 เมื่อมีอุทธรณ์หรือฎีกาของผู้ใดแล้ว ไม่ตัดสิทธิ์ผู้อื่นที่จะยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาตามสิทธิ์
- 1.3 การอุทธรณ์หรือฎีกาต้องเป็นไปตามลำดับชั้นของศาล
- 1.4 ผู้มีสิทธิ์ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา
- 1.5 ศาลที่ทำหน้าที่สั่งรับหรือไม่รับอุทธรณ์หรือฎีกา
- 1.6 กำหนดระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา
- 1.7 การยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาของผู้ต้องขังหรือต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำ
- 1.8 การขอแก้ไขเพิ่มเติมอุทธรณ์หรือฎีกาที่ยื่นต่อศาล
- 1.9 ผลของการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาเมื่อพ้นกำหนด
- 1.10 แบบและคำบรรยายฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกา

2. คำสั่งศาลเกี่ยวกับการพิจารณารับอุทธรณ์หรือฎีกา

- 2.1 กรณีศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์หรือฎีกา
- 2.2 กรณีศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอุทธรณ์หรือฎีกา
- 2.3 การอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์หรือฎีกา
- 2.4 การถอนอุทธรณ์หรือฎีกา
- 2.5 ระยะเวลาที่ขอถอนอุทธรณ์หรือฎีกา
- 2.6 การอนุญาตให้ถอนอุทธรณ์หรือฎีกา
- 2.7 ผลของการถอนอุทธรณ์หรือฎีกา

3. คดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา

- 3.1 คดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์
 - 3.1.1 ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาคดี
 - 3.1.2 ห้ามอุทธรณ์เพราะมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นที่สุด
 - 3.1.3 ห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง
- 3.2 คดีที่ต้องห้ามฎีกา
 - 3.2.1 ห้ามฎีกาทุกกรณีทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมาย
 - 3.2.2 ห้ามฎีกาเฉพาะปัญหาข้อเท็จจริง
- 3.3 การอนุญาตหรือการรับรองให้อุทธรณ์หรือฎีกา

โลตทัศน์ # 2.2 (ต่อ)

4. การพิจารณา คำพิพากษา และคำสั่งในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา

4.1 การพิจารณาชั้นอุทธรณ์

- 4.1.1 การแถลงการณ์ด้วยวาจา
- 4.1.2 การแถลงการณ์เป็นหนังสือ
- 4.1.3 การสืบพยานเพิ่มเติม
- 4.1.4 การสั่งให้ศาลชั้นต้นพิพากษาหรือสั่งใหม่ตามรูปคดี
- 4.1.5 ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคอาจสั่งให้ศาลชั้นต้นหมายเรียกหรือจับจำเลยหรือปล่อยชั่วคราว
- 4.1.6 การวินิจฉัยข้อกฎหมายที่จะต้องฟังข้อเท็จจริงตามศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาค

4.2 คำพิพากษาและคำสั่งชั้นอุทธรณ์

- 4.2.1 ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคอาจยกฟ้องโดยไม่วินิจฉัยประเด็นแห่งคดี
- 4.2.2 ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคอาจพิพากษาคำพิพากษาและคำสั่งระหว่างพิจารณาในคำพิพากษาร่วมกัน
- 4.2.3 ห้ามมิให้ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย ถ้าโจทก์ไม่ได้ขออุทธรณ์ให้เพิ่มเติมโทษ
- 4.2.4 ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคมีอำนาจพิพากษาให้เป็นคนแก่จำเลยที่ไม่ได้อุทธรณ์เมื่อมีเหตุในลักษณะคดี
- 4.2.5 กรณีที่ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองในประเด็นที่คู่ความมิได้อุทธรณ์
- 4.2.6 การวินิจฉัยคดีโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค
- 4.2.7 การนำบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาและว่าด้วยคำพิพากษาและคำสั่งของศาลชั้นต้นมาใช้บังคับในชั้นศาลอุทธรณ์โดยอนุโลม

4.3 การพิจารณาในชั้นฎีกา

4.4 คำพิพากษาและคำสั่งชั้นฎีกา

5. การบังคับตามคำพิพากษา ค่าธรรมเนียม การอุทธรณ์ โทษ เปลี่ยนโทษ และลดโทษ

5.1 หลักการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

- 5.1.1 การบังคับคดีในส่วนอาญา
- 5.1.2 การบังคับคดีในส่วนแพ่ง

5.2 ค่าธรรมเนียม

- 5.2.1 ค่าธรรมเนียมในการฟ้องหรือบังคับคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
- 5.2.2 ค่าพาหนะ

5.3 การอุทธรณ์ โทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา และลดโทษ

สาระสำคัญของพยานหลักฐานในคดีอาญา

1. หลักเกณฑ์เบื้องต้นในการนำพยานเข้าสืบในคดีอาญา

- 1.1 กระบวนการพิจารณาคดี
- 1.2 พยานที่จะนำเข้าสู่สืบในคดีอาญา
 - 1.2.1 ต้องเป็นพยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล
 - 1.2.2 ต้องเป็นพยานหลักฐานซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีผิดหรือบริสุทธิ์
 - 1.2.3 ต้องเป็นพยานชนิดที่มีได้เกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวงหรือโดยมิชอบประการอื่น
 - 1.2.4 ต้องนำสืบตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยาน

2. หลักเกณฑ์ในการรับฟังพยานในคดีอาญา

- 2.1 พยานหลักฐานที่ศาลรับฟัง
 - 2.1.1 พยานหลักฐานที่ดีที่สุดและพยานหลักฐานชั้นรอง
 - 2.1.2 พยานหลักฐานโดยตรงและพยานหลักฐานแวดล้อมกรณีหรือเหตุผลหรือพยานพฤติเหตุ
 - 2.1.3 พยานหลักฐานที่เตรียมไว้ก่อนและพยานหลักฐานที่ได้มาโดยบังเอิญ
 - 2.1.4 คำให้การของบุคคลที่กันไว้เป็นพยาน
 - 2.1.5 ข้อเท็จจริงที่จำเลยรับบางประการ
 - 2.1.6 คำขัดทอดของผู้กระทำผิดด้วยกัน
- 2.2 ประจักษ์พยานและพยานบอกเล่าที่ศาลรับฟัง
 - 2.2.1 คำกล่าวของผู้ถูกทำร้ายก่อนตาย
 - 2.2.2 คำกล่าวของหญิงผู้เสียหายในคดีข่มขืนกระทำชำเรา
 - 2.2.3 ถ้อยคำของผู้ต้องหาและพยานในชั้นสอบสวน
 - 2.2.4 พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องและเกิดขึ้นกระชั้นชิดกับข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แห่งคดี
 - 2.2.5 พยานหลักฐานเกี่ยวกับความเห็น
 - 2.2.6 คำกล่าวของจำเลยที่ทำให้ตนเองเสียประโยชน์
- 2.3 พยานหลักฐานที่ศาลไม่รับฟัง
 - 2.3.1 พยานหลักฐานที่ได้สืบฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยาน
 - 2.3.2 พยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
 - 2.3.3 คำพยานในคดีอาญาเรื่องก่อน
 - 2.3.4 โจทก์และจำเลยตกลงกันหรือทำกันให้สืบพยานในคดีอาญา
 - 2.3.5 ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนได้ปฏิบัติตามกฎหมาย

สาระสำคัญเกี่ยวกับการสืบพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ**1. การสืบพยานบุคคล**

- 1.1 หลักเกณฑ์ทั่วไปในการสืบพยานบุคคลในคดีอาญา
 - 1.1.1 การขอให้ศาลออกหมายเรียกพยาน
 - 1.1.2 การสาบานหรือปฏิญาณตนของพยาน
 - 1.1.3 การตอบคำถามเบื้องต้น
 - 1.1.4 การถามพยาน
 - 1.1.5 การใช้คำถามต่อพยาน
 - 1.1.6 ศาลถามพยาน
 - 1.1.7 การปฏิบัติต่อถ้อยคำพยาน
 - 1.1.8 ศาลสืบพยานเองก็ได้
 - 1.1.9 การสืบพยานเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี
- 1.2 วิธีการนำสืบพยานบุคคลของโจทก์ในคดีอาญา
 - 1.2.1 ข้อห้ามที่มีให้โจทก์อ้างพยาน
 - 1.2.2 วิธีสืบพยานบุคคลของโจทก์
 - 1) พนักงานอัยการเป็นโจทก์
 - 2) ผู้เสียหายเป็นโจทก์
 - 3) พนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกัน
- 1.3 วิธีการนำสืบพยานบุคคลของจำเลยในคดีอาญา
- 1.4 เอกสิทธิ์ของพยานบุคคลในคดีอาญา
 - 1.4.1 เอกสิทธิ์ที่ไม่จำเป็นต้องไปศาล
 - 1.4.2 เอกสิทธิ์ที่ไม่ต้องสาบานหรือกล่าวคำปฏิญาณ
 - 1.4.3 เอกสิทธิ์ที่ไม่ต้องเบิกความ
 - 1.4.4 เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การถึงความลับ
- 1.5 พยานผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
 - 1.5.1 ผู้ชำนาญการพิเศษ
 - 1.5.2 ผู้ชำนาญการพิเศษในชั้นสอบสวน
 - 1.5.3 ผู้ชำนาญการพิเศษชั้นศาล

สาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง**1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลแขวง**

- 1.1 ความเป็นมาของศาลแขวง
- 1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาลแขวง
- 1.3 กฎหมายที่ใช้ในการพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

2. คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง

- 2.1 เขตอำนาจของศาลแขวง
 - 2.1.1 เขตของศาลแขวง
 - 2.1.2 อำนาจของศาลแขวง
- 2.2 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง

3. การสอบสวน

- 3.1 กรณีไม่ต้องสอบสวนก่อนฟ้องคดี
- 3.2 อำนาจควบคุมผู้ต้องหา
- 3.3 ระยะเวลาในการสอบสวน

4. การมัดฟ้อง

- 4.1 ภายในเวลาที่สืบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาจับกุมผู้ต้องหา
- 4.2 กรณีไม่สามารถฟ้องคดีได้ทันภายในกำหนดเนื่องจากมีความจำเป็น
- 4.3 ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอมัดฟ้อง
- 4.4 การขอมัดฟ้อง
- 4.5 การยื่นคำร้องขอมัดฟ้อง
- 4.6 ข้อยกเว้นในการนับระยะเวลา
- 4.7 รายละเอียดที่ต้องบรรยายในคำร้องขอมัดฟ้อง
- 4.8 การพิจารณาสั่งคำร้องขอมัดฟ้อง
- 4.9 การฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลา

5. การฝากขัง

- 5.1 ผู้ยื่นคำร้อง
- 5.2 หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการฝากขัง

สาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลเยาวชนและครอบครัว**1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลเยาวชนและครอบครัว**

- 1.1 ความเป็นมาของศาลเยาวชนและครอบครัว
- 1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว
- 1.3 กฎหมายที่ใช้ในการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด
- 1.4 คำนิยามบางคำในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

2. คดีอาญาที่อยู่ในเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัว

- 2.1 เขตของศาลเยาวชนและครอบครัว
- 2.2 อำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว
- 2.3 เขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวที่มีลักษณะแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไปซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ

3. การจับกุม

- 3.1 เด็กนั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า
- 3.2 มีผู้เสียหายชี้ตัวและยืนยันให้จับหรือมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่าได้มีการร้องทุกข์ไว้แล้ว
- 3.3 มีหมายจับตามประมวลกฎหมายอาญา

4. การสอบสวน

- 4.1 อำนาจในการควบคุมผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชน
- 4.2 ระยะเวลาในการสอบสวน

5. การมัดฟ้อง**6. การควบคุม**

- 6.1 การควบคุมก่อนส่งตัวไปยังสถานพินิจ
- 6.2 การควบคุมตัวในสถานพินิจ

7. การสืบเสาะหาข้อเท็จจริง**8. การฟ้องคดี**

- 8.1 ผู้มีสิทธิฟ้องคดี
- 8.2 รายละเอียดที่ต้องกล่าวในฟ้อง
- 8.3 การฟ้องคดีที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดร่วมกับผู้ใหญ่
- 8.4 การใช้วิธีควบคุมผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนเพื่อฝึกและอบรมแทนการฟ้องคดี

ไต่ทศน์ # 2.5 (ต่อ)**9. การถอนฟ้อง****10. การพิจารณาคดี**

- 10.1 องค์คณะผู้พิพากษา
- 10.2 การพิจารณาชั้นรับฟ้อง
- 10.3 การควบคุมตัวจำเลยระหว่างพิจารณา
- 10.4 ที่ปรึกษากฎหมาย
- 10.5 การนั่งพิจารณาคดี
- 10.6 การพิจารณาคดีลับหลังจำเลย
- 10.7 ข้อสำคัญที่ถือเป็นหลักในการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน
- 10.8 ห้ามโฆษณาการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

11. การพิพากษา

- 11.1 การพิจารณารายงานและความเห็นเกี่ยวกับการสืบเสาะข้อเท็จจริง
- 11.2 การมีคำสั่งชั่วคราว
- 11.3 การปล่อยจำเลยโดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ
- 11.4 การลงโทษทางอาญา
- 11.5 การใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนและการเปลี่ยนโทษ
- 11.6 การรอกการลงโทษอาญา
- 11.7 การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา
- 11.8 การอ่านคำพิพากษา

12. การอุทธรณ์ฎีกา

- 12.1 หลักเกณฑ์ทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- 12.2 ห้ามอุทธรณ์ฎีกาตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวซึ่งบัญญัติเพิ่มเติม

1. ขอบเขตของการว่าความ

- 1.1 ความหมายของการว่าความในคดีอาญา
 - 1.1.1 ความหมายอย่างแคบ
 - 1.1.2 ความหมายอย่างกว้าง
- 1.2 การเริ่มต้นและสิ้นสุดของการว่าความ
- 1.3 ประเภทของคดีอาญาที่ว่าความ
 - 1.3.1 สาขาคดีอาญา
 - 1.3.2 คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
 - 1.3.3 คดีที่ตั้งต้นอย่างคดีอาญา
 - 1.3.4 คดีอาญาในศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ
 - 1.3.5 คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

2. ผู้ว่าความในคดีอาญา

- 2.1 ผู้ว่าความในฐานะที่เป็นตัวความ
- 2.2 ผู้ว่าความในฐานะที่เป็นทนายความ
- 2.3 การว่าความในฐานะที่เป็นอัยการ
- 2.4 ผู้ว่าความในฐานะทนายแผ่นดิน
 - 2.4.1 โดยเป็นโจทก์หรือโจทก์ร่วมในคดีอาญา
 - 2.4.2 โดยเป็นจำเลย
 - 2.4.3 โดยฐานะอื่น

3. กระบวนการว่าความในคดีอาญา

- 3.1 การเตรียมคดีและการปฏิบัติตนในศาล
- 3.2 การมาศาลและการแถลงเปิดคดี
- 3.3 การขอเลื่อนคดี
- 3.4 การส่งประเด็น
- 3.5 การเดินเผชิญสืบพยาน
- 3.6 การสืบพยานต่างประเทศ
- 3.7 การแถลงปิดคดี
- 3.8 การแถลงการณ์
- 3.9 การถอนทนาย

4. การซักถามพยานในคดีอาญา

- 4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการซักถามพยาน
- 4.2 การถามพยานตามขั้นตอนปกติ
 - 4.2.1 การถามพยานฝ่ายที่อ้าง

โลตทัศน์ # 2.6 (ต่อ)

- 4.2.2 การเตรียมพยานฝ่ายโจทก์
- 4.2.3 การเตรียมพยานฝ่ายจำเลย
- 4.2.4 การถามค้านพยาน
- 4.2.5 หลักการถามค้าน
- 4.2.6 การถามตั้งพยาน
- 4.2.7 การถามเพื่อพิสูจน์ต่อพยาน

5. การถามพยานในกรณีพิเศษ

- 5.1 การถามพยานผู้ชำนาญการพิเศษ
- 5.2 การถามพยานที่เป็นเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือไร้ความสามารถประการอื่น
- 5.3 การถามพยานที่เป็นภิกษุสามเณรในพุทธศาสนา
- 5.4 การถามพยานที่เป็นทูตหรือบุคคลในคณะทูต
- 5.5 การถามล่ามและพยานที่ต้องใช้ล่าม

6. การส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุต่อศาล

7. การว่าความในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- 7.1 การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- 7.2 การว่าความในระบบไต่สวน

คำถาม

พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องจำเลยว่าปล้นทรัพย์ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานชิงทรัพย์ จำคุก 5 ปี พนักงานอัยการโจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษหนักขึ้นในความผิดฐานปล้นทรัพย์ จำเลยไม่อุทธรณ์แต่ได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์ว่า ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานชิงทรัพย์และ ลงโทษจำคุก 5 ปีชอบแล้ว ขอให้ยกอุทธรณ์โจทก์ ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่าคดีมีเหตุน่าสงสัย ศาลชั้นต้นควรยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย ดังนั้นศาลอุทธรณ์จะพิพากษายกฟ้องโดยไม่มีฝ่ายใดขอมาได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

แบบประเมินผลตนเองหลังรับการสอนเสริม

ครั้งที่ 2

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 3: วิธีพิจารณาความอาญา

คำแนะนำ ขอให้อ่านคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียด และเขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อความที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้อง นักศึกษามีเวลาทำแบบประเมินผลชุดนี้ 15 นาที

1. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของการไต่สวนมูลฟ้อง
 - ก. พิสูจน์ความผิดของจำเลย
 - ข. เอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ
 - ค. ให้ฟ้องของโจทก์มีความรัดกุมมากขึ้น
 - ง. แนะนำการสืบพยานให้แก่ฝ่ายโจทก์
 - จ. ป้องกันมิให้คดีขึ้นสู่ศาลมากขึ้นโดยไม่จำเป็น

2. คดีความผิดอาญาต่อส่วนตัว จะถอนฟ้องได้ในเวลาใด
 - ก. ก่อนคดีถึงที่สุด
 - ข. เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาแล้ว
 - ค. ก่อนศาลอุทธรณ์พิพากษา
 - ง. เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษา
 - จ. ก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

3. ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงกำหนดเวลาผิดฟ้องไว้กี่ครั้งๆ ละกี่วัน
 - ก. ไม่เกินสามครั้งๆ ละ ไม่เกินหกวัน
 - ข. ไม่เกินห้าครั้งๆ ละ ไม่เกินห้าวัน
 - ค. ไม่เกินห้าครั้งๆ ละ ไม่เกินหกวัน
 - ง. ไม่เกินเจ็ดครั้งๆ ละไม่เกินสิบวัน
 - จ. ไม่เกินเจ็ดครั้งๆ ละ ไม่เกินสิบสองวัน

4. ในคดีอาญาศาลรับฟังพยานหลักฐานอย่างไร
 - ก. พยานเอกสารเท่านั้น
 - ข. พยานบุคคลและพยานวัตถุเท่านั้น
 - ค. พยานเอกสารและพยานบุคคลเท่านั้น
 - ง. พยานเอกสารและพยานวัตถุเท่านั้น
 - จ. พยานหลักฐานที่น่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยผิดจริงหรือบริสุทธิ์

5. ผู้มีหน้าที่ในการใช้ดุลพินิจในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานคือใคร

- ก. นายอำเภอ
- ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด
- ค. พนักงานฝ่ายปกครอง
- ง. พนักงานสอบสวน
- จ. พนักงานสืบสวน

6. เมื่อคู่ความฝ่ายที่อ้างพยานได้ซักถามพยานเสร็จแล้ว คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งถามพยานนั้นได้เรียกว่าอะไร

- ก. ถามติง
- ข. ถามค้าน
- ค. ซักถาม
- ง. ถามคำให้การ
- จ. ถามคำเบิกความ

7. ข้อใดเป็นเอกสารธรรมดา

- ก. โฉนดที่ดิน
- ข. ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
- ค. ใบแดงแจ้งโทษ
- ง. สัญญาซึ่งคู่ความทำขึ้น
- จ. ต้นทุนจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

8. ข้อใดไม่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา

- ก. คำสั่งให้แยกฟ้อง
- ข. คำสั่งเลื่อนคดี
- ค. คำสั่งไม่อนุญาตให้แก้ฟ้อง
- ง. คำสั่งว่าคดีไม่ขาดอายุความ
- จ. คำสั่งไม่รับฟ้อง

9. ในกรณีที่จำเลยจงใจหลบหนีไม่มาฟังคำพิพากษา ศาลจะดำเนินการอย่างไร

- ก. เลื่อนการอ่านคำพิพากษา
- ข. งดการอ่านคำพิพากษา
- ค. ออกหมายจับจำเลย
- ง. อ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลย
- จ. ส่งคำพิพากษาให้จำเลยทางไปรษณีย์

